

Raadsinformatiebrief

<i>Aan</i>	Raad
<i>Portefeuillehouder</i>	Johan Swaans
<i>Onderwerp</i>	Herverdeling gemeentefonds
<i>Datum</i>	15 februari 2022

Kennisnemen van

de stand van zaken van de herverdeling van het gemeentefonds.

Inleiding

Sinds de laatste herziening van de Financiële verhoudingswet in 1997 is veel veranderd, onder andere in de taken die gemeenten voor het Rijk uitvoeren. Daarom worden de financiële verhoudingen tussen het Rijk en gemeenten momenteel herzien. Eén van de wijzigingen richt zich op de herijking van het gemeentefonds: de manier waarop de rijksmiddelen over de gemeenten in Nederland worden verdeeld. Dat gebeurt met behulp van een verdeelmodel met lokale aantallen en uniforme maatstaven en zorgt ervoor dat we 'algemene dekkingsmiddelen' hebben om wettelijke taken en lokale beleidskeuzes te kunnen financieren. In de loop van 2021 hebben wij u regelmatig geïnformeerd over de stand van zaken. Op basis van de laatste gegevens informeren wij u in deze RIB over de huidige stand van zaken.

Wat gebeurde er sinds de zomer?

Op 9 juli 2021 hebben de fondsbeheerders (de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken) aan de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en aan het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het voorstel voor de nieuwe verdeling aangeboden gebaseerd op peiljaar 2017. Op 12 augustus jl. is ook de actualisatie hiervan naar 2019 aan de ROB en de VNG aangeboden, met het verzoek deze informatie mee te nemen in de advisering en de consultering. In zijn advies heeft de ROB ook de uitkomsten van deze actualisatie meegewogen. Op 19 oktober jl. heeft de ROB advies uitgebracht over het voorstel voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. De ROB constateert in zijn advies dat de nieuwe verdeling een verbetering is ten opzichte van de oude verdeling, maar stelt wel dat de nieuwe verdeling niet ongeclausuleerd kan worden ingevoerd. Op 1 november jl. heeft de VNG het ministerie van BZK om een reactie op het ROB-advies gevraagd. In de brief van 13 december zijn de fondsbeheerders ingegaan op het advies en de aanbevelingen van de ROB.

Wat vindt het ministerie van Binnenlandse Zaken?

De fondsbeheerders vinden het advies van de ROB zeer belangrijk en waarderen het. Dit advies helpt de fondsbeheerders om de nieuwe verdeling van het gemeentefonds op een verantwoorde wijze in te voeren. De ROB concludeert dat het voorliggende voorstel een verbetering is vergeleken met de oude verdeling en een aantal knelpunten daarvan aanpakt, maar dat dit niet het eindstation kan zijn. De ROB verwijst daarbij onder andere naar de ontwikkelingen in het sociaal domein. Dit zijn de fondsbeheerders met de ROB eens. In overeenstemming met het ROB-advies stellen de fondsbeheerders daarom een stapsgewijze invoering voor en het maximeren van het bedrag van de herverdeeleffecten. Ook ondersteunen de fondsbeheerders het voorstel van de ROB om, in aanloop naar en na de invoering, onderzoek uit te voeren en de effecten te blijven monitoren om de

verdeling stapsgewijs verder te verbeteren. Voor meer informatie over de reactie van de fondsbeheerders op de aanbevelingen van de ROB wordt verwezen naar de brief van 13 december 2021 (bijlage toegevoegd).

Over het advies van de ROB en de reactie daarop van het rijk hebben op 14 en 15 december jl. online bestuurlijke sessies plaats gevonden waarvoor wij ook uw raad hebben uitgenodigd.

Wat betekent dit voor Goirle?

Op 23 december jl. is een update ontvangen van de fondsbeheerders over de actuele cijfers. De cijfers voor Goirle zijn dramatisch. Op basis van de eerste uitkomsten was er een nadeel van € 87,00 per inwoner, tussentijds is dat aangepast naar € 105,00 nadeel en weer gecorrigeerd naar € 88,00 nadeel per inwoner. De uitkomst van de cijfers van 23 december betekent een nadeel van € 139,00 per inwoner. Uit navraag bij het Ministerie en uit de stukken van 23 december blijkt dat deze laatste aanpassing het gevolg is van de effecten van de uitkering Voogdij 18+ en de wetswijziging met betrekking tot het woonplaatsbeginsel.

Wat is het pad richting besluitvorming?

Op 13 januari 2022 jl. is er een extra ledenvergadering geweest van de VNG waarin de herverdeling aan de orde was. Een overgrote meerderheid van de gemeenten, bijna 90%, heeft een resolutie aangenomen waarin de fondsbeheerders dringend wordt geadviseerd om bij het nieuwe verdeelmodel volledig recht te doen aan de aanbevelingen in het ROB advies, inclusief het ingroeipad en het nieuwe verdeelmodel pas in te voeren als dit verdeelmodel in lijn is met de aanbevelingen van het ROB-advies en de koek is vergroot. Deze resolutie is bijgevoegd.

Het ingroeipad betekent een maximaal nadeel voor Goirle in het 1^e jaar (2023) van € 15,00 per inwoner dat cumuleert naar € 60,00 in het 4^e jaar.

Besluitvorming over de invoering van de integrale nieuwe verdeling is aan het nieuwe kabinet en het streven is nog altijd om de nieuwe verdeling per 1 januari 2023 in te laten gaan.

Wat doen wij nu?

Zoals u weet is er regelmatig overleg in de regio (de bestuurlijke kopgroep lobby herverdeling gemeentefonds) om ervoor te zorgen dat de forse nadelen van de gemeenten in het Midden-Brabantse terug gebracht kunnen worden. Ook met andere forse nadeelgemeenten trekken we samen op om het nadeel voor Goirle en vergelijkbare gemeenten te beperken. Ook is er contact met leden van de Tweede Kamer om onze positie te duiden.

Communicatie

Als daar aanleiding toe is zullen wij u opnieuw informeren over de stand van zaken in dit kader.

Bijlagen

Brief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan de VNG van 13 december 2021.
Resolutie van de VNG van 13 januari jl.